

gemeente
Zoetermeer

Enquête maatwerktrajecten voor jongeren 2013

evaluatie van het gemeentelijk ondersteuningsaanbod
in het kader van onderwijs en werk voor jongeren tot 27 jaar

Enquête maatwerktrajecten voor jongeren 2013

**evaluatie van het gemeentelijk ondersteuningsaanbod
in het kader van onderwijs en werk voor jongeren tot 27 jaar**

mei 2014

Onderzoek en rapportage:
Facilitair Bedrijf, Onderzoek & Statistiek

Bert Ploeger

Opdrachtgever:
Samenleving:
Werk, Zorg en Inkomen:

Marianne Gringhuis
Jill Greven

INHOUDSOPGAVE

1	ONDERZOEKSVERANTWOORDING	5
1.1	inleiding	5
1.2	onderzoeksdoelstelling	5
1.3	werkwijze	5
1.4	onderzoekspopulatie en respons	5
1.5	validiteit van het resultaat	6
1.6	dit rapport	6
2	RESULTATEN	7
2.1	algemene begeleiding	7
2.2	trajecten	8
2.3	actuele situatie	9
BIJLAGE I	vragenlijst	11
BIJLAGE II	rechte tellingen en toelichtingen	15
BIJLAGE III	kruistabellen	23

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

Jongeren die onvoldoende aansluiting kunnen vinden bij de beschikbare vormen van scholing of onderwijs, of die nog niet voldoende zijn toegerust om de arbeidsmarkt met succes te betreden, kunnen verschillende soorten van ondersteuning krijgen. De gemeente Zoetermeer biedt zelf begeleidingstrajecten aan, en subsidieert hiertoe andere organisaties.

In opdracht van de afdelingen Samenleving en WZI heeft Onderzoek & Statistiek een onderzoek verricht onder jongeren aan wie in 2012 / 2013 dergelijke trajecten zijn aangeboden, hetzij via het jongerenteam-WZI, hetzij via RMC/leerplicht¹. Het betreft bijvoorbeeld trajecten van het Leerwerkcentrum en van de Werkacademie. Een indicator voor de kwaliteit van deze dienstverlening (opgenomen in de beleidsnota *Oog voor de Jeugd*) is de tevredenheid van de jongeren zelf over de ondersteuning.

1.2 onderzoeksdoelstelling

Primaire doelstelling is invulling te geven aan de bovengenoemde indicator.

De onderzoeksdoelstelling is echter iets ruimer geformuleerd:

vaststellen van de tevredenheid van jongeren van 16 tot 27 jaar over de door hen gevolgde begeleidingstrajecten. Daarbij worden de volgende aspecten onderscheiden:

- *informatievoorziening (zowel voorafgaand aan, als tijdens het te volgen traject);*
- *begeleiding: bereikbaarheid, bejegening, snelheid;*
- *resultaat.*

1.3 werkwijze

De jongeren zijn per brief (en in een later rappel) uitgenodigd om een digitale enquête in te vullen. Om aan de enquête te kunnen deel nemen moesten zij een unieke code invoeren. De code biedt een redelijke garantie dat het bestand niet te zeer vervuild raakt, bijvoorbeeld met dubbele respons op één uitnodiging tot deelname. Als alternatief werd ook de mogelijkheid geboden de vragenlijst op papier in te vullen. Daarbij moest dezelfde code worden ingevoerd. De vragenlijst is in dit rapport opgenomen als bijlage I.

1.4 onderzoekspopulatie en respons

onderzoekspopulatie

Het onderzoek is uitgezet onder de jongeren die voorkomen in twee bestanden (van WZI: 333 unieke records en van RMC/leerplicht: 415 unieke records).

Er is geen steekproef getrokken. Wel zijn er enkele selecties uitgevoerd:

- De overlap is weggelaten: wie in beide bestanden voorkomt is toch maar eenmaal aangeschreven.
- Het onderzoek betreft om praktische redenen enkel de jongeren die kort voor de veldwerkperiode nog in Zoetermeer woonden.
- Uit de onderzoekspopulatie is een beperkt aantal records verwijderd van personen die ook al voor een ander, ongeveer tegelijkertijd uit te voeren, onderzoek zouden worden benaderd.

---

¹ De RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) heeft als wettelijke taak jongeren in de leeftijd van 14 tot 23 jaar te registreren die de school verlaten zonder dat zij een startkwalificatie behaald hebben.

De aangeschreven populatie komt daardoor op 600 personen.
Daarvan: via WZI: 252; via RMC/leerplicht 298; via WZI én RMC/leerplicht: 50.

respons

De responsverwachting was van tevoren laag: in het algemeen zijn jongeren moeilijk te motiveren tot deelname aan een enquête. Zo kende de jeugdomnibus (2012) een respons van slechts 17%. Omdat het in het geval van de jongeren-trajecten veelal gaat om jongeren in een probleemsituatie, en omdat tussen het doorlopen traject en de enquête enige tijd verstreken kan zijn (tot enkele maanden), werd hier een lagere respons dan op de jeugdomnibus verwacht. Het uiteindelijk gerealiseerde algemene responspercentage (10%, 59 personen) is in overeenstemming met die verwachting.

1.5 validiteit van het resultaat

Een lage respons kan betekenen dat er een vorm van vertekende zelfselectie heeft plaatsgevonden: het zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de meest kritische of de meest mondige jongeren in de respons zijn oververtegenwoordigd.

Deze onzekerheid heeft tot consequentie dat er geen harde conclusies aan het onderzoek ontleend kunnen worden: de constatering is indicatief, wat betekent dat ze op dit moment het beste zijn wat we hebben.

De constatering is, nu of in de toekomst, wel iets harder te maken:

- Consulenten of andere betrokkenen kunnen aangeven of zij de bevindingen herkennen.
- Omdat het aannemelijk is dat bij herhaling een soortgelijke zelfselectie plaatsvindt, kan bij nieuwe onderzoeken mogelijk worden waargenomen of een gemiddelde waardering stijgt of daalt.
- Bij herhaalde onderzoeken kan worden nagegaan of er door respondenten toelichtingen met vergelijkbare strekking worden gegeven, wat de bevindingen uit dit eerste onderzoek zou versterken.
- Hoe dan ook is het raadzaam om bij een vervolgonderzoek te streven naar een hogere respons, door minder tijd te laten verstrijken tussen het afronden van de trajecten en het aanschrijven van de deelnemers.

1.6 dit rapport

Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de resultaten; daarbij wordt verwezen naar de bijlagen. Bijlage II toont de resultaten in tabellen. Ook staan in deze bijlage toelichtingen op de gegeven antwoorden. Bijlage III toont in enkele kruistabellen de antwoorden van WZI- en RMC/leerplicht-cliënten afzonderlijk.

2

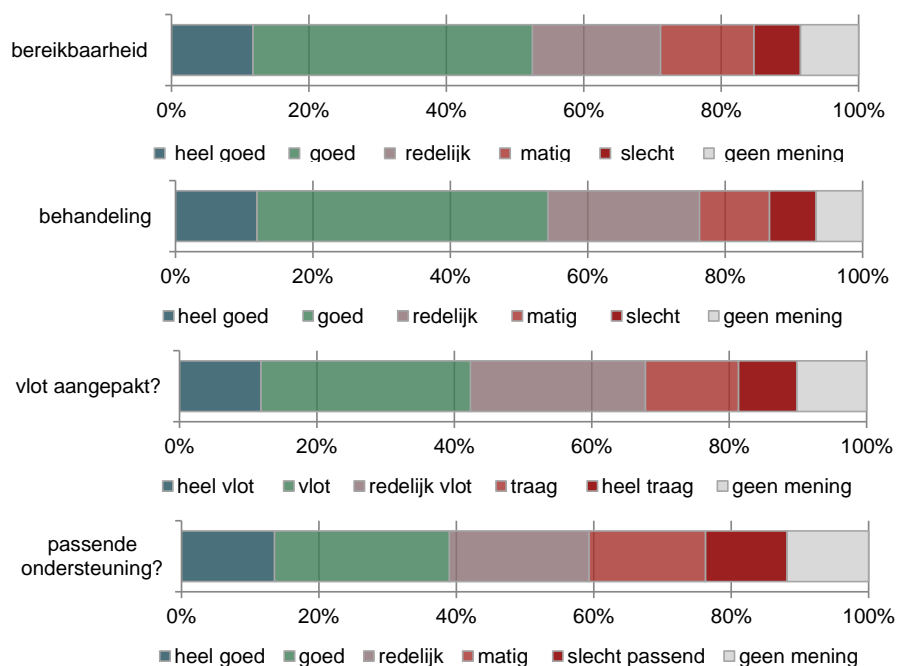
RESULTATEN

2.1 algemene begeleiding

In de openingsvraag van de enquête is een oordeel gevraagd over aspecten van de begeleiding die jongeren hebben gekregen vanuit WZI of RMC/leerplicht. Het gaat hier nog niet om de specifieke trajecten die de jongeren hebben gevolgd. Figuur 2.1 laat de antwoorden zien.

- 53% is tevreden over de bereikbaarheid van de begeleidende medewerker; 20% is ontevreden of matig tevreden.
- 54% voelt zich goed behandeld door de medewerker; 18% matig of slecht.
- 42% vond de aanpak vlot (vragen beantwoord, doorverwezen, een traject aangeboden); 22% vond de aanpak traag.
- 39% kreeg goed passende ondersteuning aangeboden; 29% vond de ondersteuning slecht of matig passen.

In bijlage III (p. 23) worden deze antwoorden uitgesplitst naar WZI en RMC/leerplicht. Deze kruistabellen laten zien dat de beoordeling van de begeleiding vanuit WZI en vanuit RMC/leerplicht elkaar niet veel ontloopt. En bij de verschillen die er zijn dient men zich te realiseren dat dit toevallige verschillen kunnen zijn, veroorzaakt door de - in absolute zin - lage respons.

figuur 2.1 oordeel over aspecten van de begeleiding in het afgelopen jaar (in procenten, n = 59)

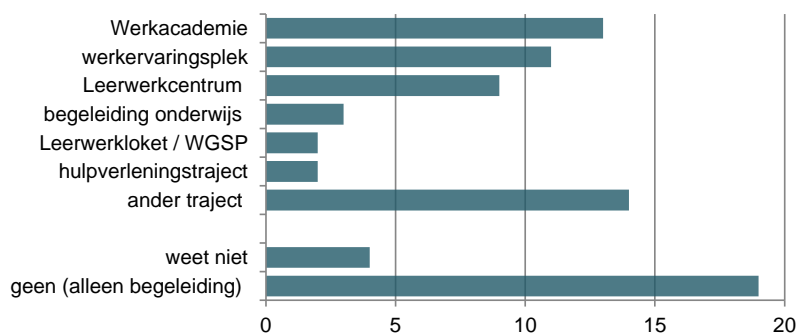
Aan degenen die menen dat de aan hen aangeboden ondersteuning slecht of matig passend was, is gevraagd dit antwoord toe te lichten. Deze toelichtingen staan op p.16. Een aantal van deze antwoorden heeft als gemeenschappelijk kenmerk dat de begeleider zich onvoldoende wist te verplaatsen in de persoonlijke situatie van de betrokkene.

2.2 trajecten

Van de in totaal 59 respondenten hebben er ten minste 36 één of meer trajecten doorlopen. Dat is 61% van de respons. Tabel III-5 (p.24) laat zien dat vooral respondenten die via WZI worden begeleid dergelijke trajecten volgen, veel meer dan respondenten die via RMC/leerplicht worden begeleid.

Samen noemen deze 36 respondenten 54 gevolgde trajecten, dus gemiddeld anderhalf traject per persoon (zie figuur 2.2). Het meest genoemd worden de Werkacademie en werkervaringsplekken. En veertien respondenten noemen een ander traject: daaronder driemaal een inburgeringscursus.

Negentien respondenten hebben enkel begeleiding gehad van een medewerker van WZI of RMC/leerplicht; vier respondenten antwoorden: *weet niet*.

figuur 2.2 in het afgelopen jaar doorlopen trajecten (absolute aantallen, n = 59, meer antwoorden per respondent mogelijk)

traject afgerond?

21 van de 36 respondenten die één of meer trajecten hebben gevolgd, hadden dit traject (of deze trajecten) op het moment van de enquête afgerond; acht waren er op dat moment nog mee bezig, zeven zijn er voortijdig mee gestopt. Voor deze zeven respondenten waren de belangrijkste stopredenen dat men niets aan de begeleiding zei te hebben, of dat de begeleiding niet paste. (tabel II-7/8, p.17).

beoordeling per traject

Over elk van de gevolgde trajecten is een oordeel gevraagd. Deze beoordelingen staan in de tabellen II-9 t/m II-15 (p.18/19).

Over enkele van de beoordeelde trajecten (begeleiding onderwijs, leerwerkloket, hulpverleningstraject) valt nauwelijks iets te concluderen, doordat het aantal beoordelingen uiterst klein is. De overige trajecten laten een gedifferentieerd beeld zien, met gunstige en ongunstige beoordelingen. Maar uiteraard gaat het ook hier om kleine aantallen.

Bij het Leerwerkcentrum valt het oordeel tamelijk gunstig uit (twee zeer ontevreden cliënten, op een totaal van negen).

Bij de Werkacademie en de werkervaringsplekken valt het oordeel relatief ongunstig uit:

- Werkacademie: vijf (zeer) ontevreden cliënten, op een totaal van dertien;
- werkervaringsplek: zes (zeer) ontevreden cliënten, op een totaal van elf.

rapportcijfer

Aan alle respondenten die één of meer trajecten volgden is naast de beoordeling per traject ook een algemeen oordeel over de begeleiding gevraagd, in de vorm van een rapportcijfer. Dit cijfer komt gemiddeld uit op een 6,4. Acht respondenten geven een onvoldoende beoordeling; 26 een voldoende. Twee van de 36 respondenten die één of meer trajecten hebben gevolgd geven geen oordeel. In tabel 2.1 wordt het gemiddelde cijfer uitgesplitst naar WZI en RMC/leerplicht. Dat levert geen opvallende uitschieters op ten opzichte van het algemene gemiddelde.

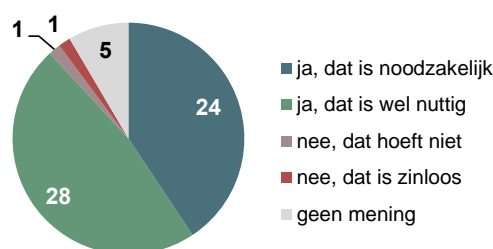
tabel 2.1 gemiddeld rapportcijfer voor ondersteuning antwoorden onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)

begeleiding	gemiddeld cijfer	aantal beoordelingen
WZI	6,2	19
RMC/leerplicht	6,4	8
WZI én RMC/leerplicht	7,2	5
onbekend	6,0	2
totaal	6,4	34

De respondenten kregen de ruimte om het rapportcijfer toe te lichten. Twintig van hen hebben van die mogelijkheid gebruik gemaakt (zie p.20). De commentaren bij een 7 of hoger zijn, zoals te verwachten, positief, met hier en daar een kritische noot. Bij lagere cijfers komt uit een aantal toelichtingen naar voren dat het gebodene onvoldoende past bij het niveau of bij de persoonlijke situatie van de respondent.

mening over voortzetting begeleidingstrajecten

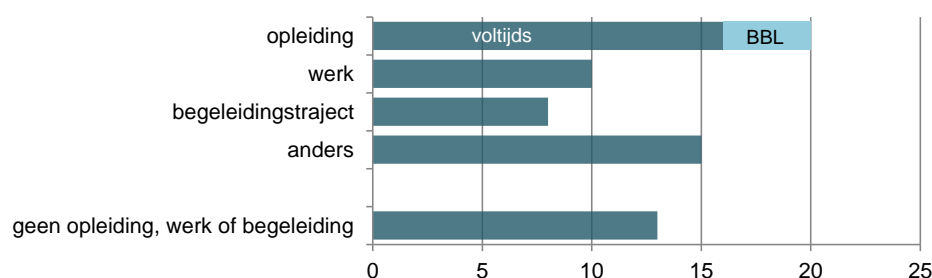
Figuur 2.3 laat zien dat de respondenten in meerderheid van mening zijn dat de gemeente moet doorgaan met het aanbieden van ondersteuningstrajecten. Daarbij is ook gevraagd naar suggesties om het aanbod te verbeteren. In enkele reacties klinkt door dat er (meer) aandacht zou moeten zijn voor scholing, bij andere dat er meer ondersteuning gewenst is bij het zoeken naar stageplekken en werk. In een aantal reacties wordt gevraagd om meer maatwerk (p.21).

figuur 2.3 Vindt men dat de gemeente begeleidingstrajecten aan jongeren moet blijven aanbieden? (absolute aantallen; n = 59)

2.3 actuele situatie

Op het moment van de enquête volgt ongeveer een derde deel van de 59 respondenten een opleiding, hetzij voltijds, hetzij als BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg). Een zesde deel heeft werk, eventueel in combinatie met een opleiding of begeleidingstraject. Een kwart noemt een andere activiteit (o.a. inburgering). Dan blijft er een groep over van dertien respondenten die zegt niets te doen: zij werken niet, volgen geen opleiding en geen traject. Uiteraard is dit gegeven, mocht het representatief zijn voor de gehele groep van jongeren die een traject gevolgd hebben, een reden tot zorg.

figuur 2.4 situatie van de respondenten ten tijde van de enquête (meer antwoorden per persoon mogelijk; absolute aantallen; n = 59)

BIJLAGE I vragenlijst

ONDERZOEK BEGELEIDING JONGEREN

Eerst mag je enkele vragen beantwoorden over de begeleiding door de consultant van de gemeente (WZI / Werkplein) of van RMC / leerplicht. Daarna volgen vragen over de verdere ondersteuning die je is aangeboden.

Je antwoorden worden mogelijk gecombineerd met enkele gegevens uit onze administratie, bijvoorbeeld je geboortjaar.

Daarom vragen we je om de persoonlijke toegangscode (die staat op de brief) hier in te vullen:

--	--	--	--	--

De resultaten van het onderzoek worden losgekoppeld van je persoonsgegevens zoals naam en adres: de antwoorden zijn straks dus niet op jouw persoon terug te voeren.

ALGEMENE BEGELEIDING

In het afgelopen jaar heb je begeleiding gehad van een medewerker van Werk, Zorg en Inkomen (WZI) of van RMC / leerplicht.

1. Hoe bereikbaar was deze medewerker voor jou in het afgelopen jaar?

1. heel goed bereikbaar	2. goed bereikbaar	3. redelijk bereikbaar	4. matig bereikbaar	5. slecht bereikbaar	99. geen mening
☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. Hoe voelde je je door deze medewerker behandeld in het afgelopen jaar?

1. heel goed behandeld	2. goed behandeld	3. redelijk behandeld	4. matig behandeld	5. slecht behandeld	99. geen mening
☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. Wat vind je van de snelheid waarmee de medewerker voor jou aan het werk is gegaan? D.w.z. : hoe vlot heeft hij of zij het aangepakt: je vragen beantwoord, jou doorverwezen, jou een traject aangeboden?

1. heel vlot aangepakt	2. vlot aangepakt	3. redelijk vlot aangepakt	4. traag aangepakt	5. heel traag aangepakt	99. geen mening
☐	☐	☐	☐	☐	☐

4. Kreeg je de juiste ondersteuning aangeboden (dus één of meer trajecten die bij jou passen)?

1 heel goed passende ondersteuning	2. goed passende ondersteuning	3. redelijk passende ondersteuning	4. matig passende ondersteuning	5. slecht passende ondersteuning	99. geen mening
☐ → vr. 6	☐ → vr. 6	☐ → vr. 6	☐	☐	☐ → vr. 6

5. Je zegt dat de ondersteuning die je aangeboden hebt gekregen matig of slecht passend was. Kun je toelichten waarom je dat vindt?

.....

.....

TRAJECTEN

6. Welk traject of welke trajecten heb je in het afgelopen jaar doorlopen naast de begeleiding door de medewerker van WZI of van RMC / Leerplicht?

- begeleiding onderwijs (Onderwijs Servicecentrum, Rebound, Time Out)
 Leerwerkcentrum (ID College)
 Leerwerkloket / WGSP
 Werkacademie
 werkervaringsplek (DSW, Ecoware)
 hulpverleningstraject (JIT, begeleid wonen, MOOI)
 anders: .....
 weet niet → ga naar vraag 11
 geen traject (alleen begeleiding door medewerker WZI of RMC / Leerplicht) → ga naar vraag 11

7a. Heb je het begeleidingstraject (of de trajecten) helemaal doorlopen?

1. ja → ga naar vraag 8
 2. nee, ik ben er nog mee bezig → ga naar vraag 8
 3. nee, ik ben er voortijdig mee gestopt.

b. reden om te stoppen (meer dan één antwoord mogelijk):

- ik ben gaan werken
 ik ben een opleiding gaan doen
 ik had niets aan de begeleiding
 de begeleiding past niet bij mij
 andere reden om te stoppen : .....
 weet niet

8. Kun je met één of meer tevredenheidsscores aangeven in welke mate voor jezelf het doel van het gevolgde traject of van de gevolgde trajecten bereikt is?

LET OP: vul alleen iets in bij de trajecten die je ook in vraag 6 hebt aangekruist.

	1. zeer tevreden	2. tevreden	3. matig tevreden	4. ontevreden	5. zeer ontevreden	99. geen oordeel
begeleiding onderwijs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leerwerkcentrum	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leerwerkloket	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Werkacademie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
werkervaringsplek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
hulpverleningstraject	☐	☐	☐	☐	☐	☐
het andere traject	☐	☐	☐	☐	☐	☐

---

9. Samenvattend: wat heb je aan de ondersteuning gehad? Geef een rapportcijfer tussen 1 en 10.

rapport- cijfer										rapport- cijfer	99. geen oordeel
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Wil je het rapportcijfer toelichten?

.....

.....

11. Vind je dat de gemeente begeleidingstrajecten aan jongeren moet blijven aanbieden?

- 1. ja, dat is noodzakelijk
- 2. ja, dat is wel nuttig
- 3. nee, dat hoeft niet
- 4. nee, dat is zinloos
- 5. geen mening

12. Zijn er vormen van ondersteuning voor jongeren die volgens jou ontbreken in het aanbod van de gemeente?

.....

.....

SITUATIE OP DIT MOMENT

13. Wat doe je op dit moment?

LET OP: meer dan één antwoord mogelijk)

- ik zit op school / volg een opleiding:
  - 1. voltijds (BOL)
  - 2. BBL
- ik werk.
- ik volg (nog steeds) een begeleidingstraject.
- anders, namelijk: .....
- ik doe niets (geen opleiding, geen werk, geen begeleidingstraject)

BIJLAGE II rechte tellingen en toelichtingen

tabel II-1 *begeleidende afdeling / team voor jongerentrajecten*

	aantal	procent
WZI	26	44,1
RMC/leerplicht	22	37,3
WZI én RMC/leerplicht	5	8,5
onbekend (code niet ingevuld)	6	10,2
totaal	59	100,0

tabel II-2 *bereikbaarheid medewerker WZI of RMC/leerplicht in het afgelopen jaar (vraag 1)*

	aantal	procent
heel goed bereikbaar	7	11,9
goed bereikbaar	24	40,7
redelijk bereikbaar	11	18,6
matig bereikbaar	8	13,6
slecht bereikbaar	4	6,8
geen mening	5	8,5
totaal	59	100,0

tabel II-3 *behandeling door medewerker WZI of RMC/leerplicht in het afgelopen jaar (vraag 2)*

	aantal	procent
heel goed behandeld	7	11,9
goed behandeld	25	42,4
redelijk behandeld	13	22,0
matig behandeld	6	10,2
slecht behandeld	4	6,8
geen mening	4	6,8
totaal	59	100,0

tabel II-4 *hoe vlot heeft de medewerker het aangepakt (vragen beantwoord, doorverwezen, traject aangeboden)? (vraag 3)*

	aantal	procent
heel vlot aangepakt	7	11,9
vlot aangepakt	18	30,5
redelijk vlot aangepakt	15	25,4
traag aangepakt	8	13,6
heel traag aangepakt	5	8,5
geen mening	6	10,2
totaal	59	100,0

tabel II-5 *kreeg men de juiste ondersteuning aangeboden? (vraag 4)*

	aantal	procent
heel goed passende ondersteuning	8	13,6
goed passende ondersteuning	15	25,4
redelijk passende ondersteuning	12	20,3
matig passende ondersteuning *	10	16,9
slecht passende ondersteuning *	7	11,9
geen mening	7	11,9
totaal	59	100,0

* *toelichting slecht of matig passende ondersteuning, uitgesplitst naar begeleidende afdeling (vraag 5)*

begeleiding vanuit WZI

- De mensen van de Werkacademie hebben mij doorgestuurd naar een leerwerkbedrijf. De rest werd allemaal naar een ander vervolg traject gestuurd, en ik snapte niet waarom ik daar niet ook naartoe ging. Later heb ik een Zoetermeerbaan gekregen omdat ik daar zelf achteraan ging. Dat had meteen kunnen gebeuren en paste veel beter bij mij dan dat leerwerkbedrijf, waar ik totaal niet tussen de rest paste en geen nuttige werkervaring heb opgedaan. Alleen de cursus was passend maar die was hetzelfde als bij de Werkacademie, alleen beter.
- Er is totaal niet naar de persoonlijke situatie gekeken (zoals opleiding en wensen etc.)
- Er was niet echt ondersteuning van de klant manager, meer administratief werk. Werkacademie was wel interessant, maar niet heel toepasselijk bij mij vond ik.
- het was niet helemaal goed geregeld. En het was allemaal heel onduidelijk
- Ik had al een opleiding gedaan maar ik vond mijn klantmanager ook niet goed, ook omdat zij mij een beetje dwong om dingen te doen. En er werd heel veel bedreigd: als je het niet doet krijg je geen uitkering.
- Ik werd terug naar school gestuurd terwijl ik geen baan had om het te betalen. En toen kreeg ik te horen van mijn Klantmanager dat ik het ergens moest gaan lenen om een boekenpakket van 800 euro te betalen. Daarvoor zat ik al jaren in de uitkering en kreeg geen baan omdat ik te weinig werkervaring heb.
- omdat de medewerker die ik heb zichzelf niet kan verplaatsen in mijn schoenen en mij niet eens probeert te begrijpen of waar ik vandaan kom
- want ik werd er niet wijzer van, het was geen aanvulling op mijn voorgaande kennis.

begeleiding vanuit RMC/leerplicht

- Het aangeboden onderwijs was beneden / onder het niveau. Het vond geen aansluiting op mijn wensen m.b.t. vervolgonderwijs.
- Hij was altijd druk en kon niet. Of ik kon niet.
- Ik gaf aan dat ik weer verder zou gaan met een opleiding in 2013 en dat was verder prima, maar ik kreeg niet echt de indruk dat er veel interesse was, het gesprek was erg algemeen en heb niet ervaren als extra duwtje om te motiveren om bewuste keuzes te maken. Het gesprek was erg vriendelijk en vrijblijvend, zou wat meer dwingend mogen, bij mij zou dat beter werken.
- Ik heb aan mevrouw [...] aangegeven dat ik geen interesse heb in de `ondersteuning` die gemeente Zoetermeer biedt op dit vlak. Ik heb daarbij ook uitgebreid uitgelegd waarom dit zo is. Ik heb een eigen bedrijf, wat ongetwijfeld ook bekend is bij gemeente Zoetermeer, en heb deze `ondersteuning` dus niet nodig. Ik kan mezelf en mijn gezin onderhouden, daar heeft mijn leeftijd geen enkele invloed op. Van mevrouw [...] kreeg ik een e-mail terug met ontzettend weinig tekst. Geen excuses, niets. Zij concludeert dat ik geen interesse heb in de `ondersteuning` omdat ik al werk heb. Het ging echter merendeels om het feit dat ik gezien werd als `kansloze jongere` die hulp nodig zou hebben, enkel en alleen omdat ik door mijn leeftijd bij die doelgroep zou horen.

begeleiding vanuit WZI en RMC/leerplicht

- Aangezien ik een aantal vragen heb gesteld en er geen antwoord heb kunnen krijgen of verder hebben kunnen helpen vind ik dat ik niet goed geholpen ben.
- Ik zou graag een opleiding willen gaan volgen op BBL Niveau en zit nu bij de dsw en ben 20 jaar.

begeleiding: onbekend

- Ik heb zelf mijn opleiding gekozen en heb daar geen hulp bij nodig of bij gehad.
- Voel me onbegrepen door klantmanager. Ik heb zowel lichamelijke als psychische klachten, maar kreeg altijd het gevoel dat ze dacht dat ik me aanstel en alleen maar tegenwerk.

tabel II-6 *in het afgelopen jaar doorlopen traject(en) (vraag 6 - meer antwoorden per respondent mogelijk)*

	aantal	procent
begeleiding onderwijs (Onderwijs Servicecentrum, Rebound, Time Out)	3	5,1
Leerwerkcentrum (ID College)	9	15,3
Leerwerkloket / WGSP	2	3,4
Werkacademie	13	22,0
werkervaringsplek (DSW, Ecoware)	11	18,6
hulpverleningstraject (JIT, begeleid wonen, MOOI)	2	3,4
ander traject*	14	23,7
weet niet	4	6,8
geen (alleen begeleiding door medew. Sociale Zaken of RMC/leerplicht)	19	32,2
totaal respondenten	59	100,0

*ander traject (vraag 6)

- Arbeidsmarktgekwalificeerd Assistent, niveau 1 Bol
- citysteward
- DSW
- hulpverleningstraject Humanitas DMH Homerun
- inburgeringscursus (*drie keer genoemd*)
- Jeugdformaat
- leerstage en werktraject bij ADO-stadion via ID-college
- Topklas, daarna marketing opleiding gaan doen
- uwv
- vaklieden groenvoorziening
- via bijstandsuitkering-aanvraag
- Workfast

tabel II-7 *Heeft respondent het begeleidingstraject (of de trajecten) helemaal doorlopen? (vraag 7a)*

	aantal	procent	procent (geldig)
ja	21	35,6	58,3
nee, nog mee bezig	8	13,6	22,2
nee, voortijdig gestopt	7	11,9	19,4
subtotaal (traject(en) doorlopen)	36	61,0	100,0
niet van toepassing	23	39,0	
totaal	59	100,0	

tabel II-8 *stopreden (vraag 7b - meer antwoorden per respondent mogelijk)*

	aantal	procent
is gaan werken	1	14,3
is een opleiding gaan doen	-	-
had niets aan de begeleiding	3	42,9
de begeleiding past niet bij respondent	4	57,1
andere stopreden*	2	28,6
weet niet	-	-
totaal (voortijdig gestopt)	7	100,0

*andere stopreden (vraag 7b):

- Ik heb de werkacademie afgemaakt en ben vroegtijdig met ecoware gestopt omdat ik een zoetemeerbaan had.
- want ik had thuissituatie

tabel II-9 tevredenheid over: begeleiding onderwijs (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	-	-	-
tevreden	2	3,4	66,7
matig tevreden	1	1,7	33,3
ontevreden	-	-	-
zeer ontevreden	-	-	-
subtotaal (traject: begeleiding onderwijs gedaan)	3	5,1	100,0
niet van toepassing	56	94,9	
totaal	59	100,0	

tabel II-10 tevredenheid over: Leerwerkcentrum (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	-	-	-
tevreden	4	6,8	44,4
matig tevreden	2	3,4	22,2
ontevreden	-	-	-
zeer ontevreden	2	3,4	22,2
geen oordeel	1	1,7	11,1
subtotaal (traject: Leerwerkcentrum gedaan)	9	15,3	100,0
niet van toepassing	50	84,7	
totaal	59	100,0	

tabel II-11 tevredenheid over: Leerwerkloket (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	-	-	-
tevreden	1	1,7	50,0
matig tevreden	-	-	-
ontevreden	-	-	-
zeer ontevreden	-	-	-
geen oordeel	1	1,7	50,0
subtotaal (traject Leerwerkloket gedaan)	2	3,4	100,0
niet van toepassing	57	96,6	
totaal	59	100,0	

tabel II-12 tevredenheid over: Werkacademie (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	-	-	-
tevreden	5	8,5	38,5
matig tevreden	3	5,1	23,1
ontevreden	2	3,4	15,4
zeer ontevreden	3	5,1	23,1
geen oordeel	-	-	-
subtotaal (Werkacademie gedaan)	13	22,0	100,0
niet van toepassing	46	78,0	
totaal	59	100,0	

tabel II-13 tevredenheid over: werkervaringsplek (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	-	-	-
tevreden	1	1,7	9,1
matig tevreden	4	6,8	36,4
ontevreden	3	5,1	27,3
zeer ontevreden	3	5,1	27,3
geen oordeel	-	-	-
subtotaal (gewerkt in werkervaringsplek)	11	18,6	100,0
niet van toepassing	48	81,4	
totaal	59	100,0	

tabel II-14 tevredenheid over: hulpverleningstraject (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	-	-	-
tevreden	1	1,7	50,0
matig tevreden	-	-	-
ontevreden	1	1,7	50,0
zeer ontevreden	-	-	-
geen oordeel	-	-	-
subtotaal (hulpverleningstraject gedaan)	2	3,4	100,0
niet van toepassing	57	96,6	
totaal	59	100,0	

tabel II-15 tevredenheid over: ander traject (zelf ingevuld) (vraag 8)

	aantal	procent	procent (geldig)
zeer tevreden	1	1,7	7,1
tevreden	4	6,8	28,6
matig tevreden	4	6,8	28,6
ontevreden	1	1,7	7,1
zeer ontevreden	-	-	-
geen oordeel	4	6,8	28,6
subtotaal (ander traject gedaan)	14	23,7	100,0
niet van toepassing	45	76,3	
totaal	59	100,0	

tabel II-16 algemeen rapportcijfer voor de ondersteuning (vraag 9)

	aantal	procent	procent (geldig)
rapportcijfer: 1	1	1,7	2,8
2	-	-	-
3	-	-	-
4	2	3,4	5,6
5	5	8,5	13,9
6	9	15,3	25,0
7	10	16,9	27,8
8	4	6,8	11,1
9	3	5,1	8,3
10	-	-	-
geen oordeel	2	3,4	5,6
subtotaal (traject(en) doorlopen)	36	61,0	100,0
niet van toepassing	23	39,0	
totaal	59	100,0	

gemiddeld rapportcijfer: 6,4

toelichting rapportcijfer voor ondersteuning, uitgesplitst naar begeleidende afdeling (vraag 10)

rapportcijfer toelichting (begeleiding vanuit WZI)

- 1 • Zie antwoord vraag 5: (Er is totaal niet naar de persoonlijke situatie gekeken (zoals opleiding en wensen etc.)
- 4 • Geen werk of vooruitgang. Steeds dezelfde trainingen of workshops
- 5 • De Werkacademie heeft me geholpen om beter te communiceren en een brief/CV te maken. De werkervaringsplek was leuk, maar ik kreeg altijd achteraf te horen wat er niet goed ging in plaats van tussendoor.
- 5 • ik geef een 5 als cijfer aan, omdat ik vind dat ik pas op de helft bent met mijn ondersteuning
- 6 • Begeleiders waren goed en de lessen ook wel, maar het was iedereen hetzelfde. Iemand met een universitaire studie heeft andere begeleiding nodig dan iemand die geen diploma heeft. Daarom vond ik het soms niet interessant omdat ik het al wist en verveelde ik me zelfs een beetje. Soms dacht ik dat ik beter mijn tijd kon gebruiken om te solliciteren in plaats van verplicht bij de werkacademie te zitten.
- 6 • Ik heb wel veel geleerd over solliciteren bij de werkacademie en bij de cursus met [...] bij Ecoware, en ben bij verschillende sollicitatiegesprekken geweest, maar heb geen baan gevonden via hun. Daar heb ik zelf voor gezorgd via een andere klantmanager en met de steun van [...].
- 7 • Ben goed begeleid bij de Werkacademie en Workfast, de werkervaringsplek is voor mij echt niet nodig.
- 7 • Leuk werk maar helaas niet betaald en voelde me niet gewaardeerd.
- 7 • Veel geleerd over hoe je een brief en cv moet samenstellen.
- 9 • goede begeleiding

rapportcijfer toelichting (begeleiding vanuit RMC/leerplicht)

- 4 • Het was helemaal Ruk.
- 5 • Zie antwoord op vraag 5. Het gegeven onderwijs was op basisschoolniveau.: Het vond geen aansluiting op mijn wensen m.b.t. vervolgonderwijs.
- 6 • omdat ik me niet op mijn plek voel op mijn opleiding
- 9 • Ik vind het een goed traject om snel je diploma te halen, en hoop nu in januari een baan ermee te krijgen.

rapportcijfer toelichting (begeleiding vanuit WZI en RMC/leerplicht)

- 6 • Ik ben niet tevreden geweest met de werkacademie en nu ook bij DSW ben ik niet tevreden. Maar ben wel blij dat ik in een begeleid wonen-traject zit.
- 6 • Ja omdat ik graag zou willen dat mijn klantmanager wat meer voor me gaat doen
- 8 • Aan de Werkacademie heb ik best wel veel gehad. Ben goed geholpen, alleen het resultaat was wat minder, maar ik blijf er hoop in houden.
- 9 • Hele goede begeleiding die mij geholpen heeft bij mijn problemen (ADD). Ze waren er altijd voor mij.

rapportcijfer toelichting (begeleiding: onbekend)

- 5 • Ik werd naar de DSW gestuurd om werkritme op te doen terwijl dat niet het probleem was. Mijn psychische en lichamelijke klachten werden genegeerd.
- 7 • Een 7 voor de vlotte afhandeling van de medewerker van WZI, de Werkacademie krijgt van mij een 1.

tabel II-17 *Vindt men dat de gemeente begeleidingstrajecten aan jongeren moet blijven aanbieden? (vraag 11)*

	aantal	procent
ja, dat is noodzakelijk	24	40,7
ja, dat is wel nuttig	28	47,5
nee, dat hoeft niet	1	1,7
nee, dat is zinloos	1	1,7
geen mening	5	8,5
totaal	59	100,0

Zijn er vormen van ondersteuning voor jongeren die volgens de respondent ontbreken in het aanbod van de gemeente? gesplitst naar begeleidende afdeling (vraag 12):

begeleiding vanuit WZI

- Ik heb gelegenheid nog nodig voor onderwijs
- Ja, de speeddates waren alleen voor schoonmaakbaantjes en dingen waarbij niet iedereen kan werken. De gemeente kan beter bemiddelen tussen jongeren en bedrijven, door te laten zien dat ze meer in huis hebben dan wat de bedrijven denken. Dit kan door ze aan elkaar voor te stellen, maar ook door garant te staan bij jongeren die potentie hebben.
- Ja, ze zijn niet voor niets terechtgekomen in het WWB. Misschien een bijdrage voor cursus of opleiding en niet zeggen neem een lening voor je boekengeld.
- Ja. jongeren stage laten lopen in de richting waarvoor zij gestudeerd hebben of willen studeren. i.p.v. om ze in een gemeentebaan te zetten. Stage/Vrijwilligerswerk te laten doen.
- nee
- nee, ik vind het zo geweldig
- onderwijs steunen zijn nodig voor jongeren
- Op dit moment niet
- Specifieke en persoonlijke begeleiding. Dat zal veel effectiever zijn dan iedereen in één groep gooien. Ik weet dat er geen geld is, maar een echt persoonlijk gesprek zorgt ervoor dat wij het gevoel hebben dat wij serieus genomen worden. Op langer termijn zal dit beter helpen. Ook specifiek helpen met een passende baan en niet zomaar een baan zoals schoonmaakwerk en fabriekswerk.
- Sta open voor mensen die ook een beperking hebben. Niet iedereen is hoogopgeleid en dat kun je ook niet altijd verwachten.
- werkloosheid : hoogopgeleiden die geen werk kunnen vinden
- ze moeten meer die jongeren de eigen keuze steunen en niet dwingen met wat voor werk dan ook alleen om je aan de baan te krijgen . Daar zien de meesten geen toekomst in .

begeleiding vanuit RMC/leerplicht

- De gemeente mag wél meehelpen aan het vinden van een goede en juiste baan voor jongeren die een thuisstudie volgen of hebben gevolgd, en een diploma daarvan hebben behaald.
- jongen graag nodig jullie helpen tot ze kunnen een goede toekomst opbouwen
- meer hulp bij het vinden van stageplekken, ik heb mijn opleiding voorheen afgebroken omdat ik echt geen stageplek kon vinden en daarom geen motivatie meer had om nog naar school te gaan. Doordat mijn ouders mij een ultimatum gaven van óf opleiding óf het huis uit ben ik weer naar school, en heb het erg naar mijn zin.
- Natuurlijk is het fijn dat de gemeente ondersteuning biedt aan jongeren, maar ik denk dat het belangrijk is om niet de leeftijd de reden te laten zijn van de vraag naar ondersteuning. Ik denk dat het verstandiger is om op diverse plekken te informeren over de mogelijkheid om hulp te krijgen op dit gebied en niet om klakkeloos alle `jongeren` uit de gemeente een dergelijk folderdje toe te sturen.
- nee / nvt (*vijf keer geantwoord*)
- plaatsen waar kinderen kunnen helpen bij sport en krijgen huiswerk gedaan
- Probeer de betrokken jongere meer lesstof te bieden op zijn / haar niveau, en onderhoud de conditie door bijvoorbeeld gymlessen.
- Qua ondersteuning goed: alleen jammer dat boven de 18 jaar lesgeld betaald moet worden, omdat juist die veel eigen kosten hebben.
- Sommige jongeren werken totaal niet mee. Aan hen extra aandacht en motivatie geven!
- weet ik niet

begeleiding vanuit WZI én RMC/leerplicht

- ambachtelijk
- meer werkplekken voor jongeren
- Ondersteuning bij het vinden van werk en opleiding.
- Ze zouden wat meer kunnen doen aan werk en lerenaanbod dat ze geven.

begeleiding: onbekend

- De wat `oudere` jongeren zoals 24, 25, 26 ook helpen bij scholing en stageplekken.
- Geen idee maar ik begrijp dat het voor sommige mensen nuttiger kan zijn als dat het voor mij was.
- ja
- Te weinig banen waarbij je in kan komen om hier vervolgens in te leren: over het algemeen te weinig banen.
- Te weinig werkgelegenheid, en voor de jongeren die geen opleiding kunnen betalen te weinig leerwerktrajecten.

tabel II-18 *actuele situatie respondent (vraag 13 - meer antwoorden per respondent mogelijk)*

	aantal	procent
zit op school / volgt een opleiding	voltijds: 16	27,1
	BBL: 4	6,8
werkt	10	16,9
volgt (nog steeds) een begeleidingstraject	8	13,6
anders *	15	25,4
doet niets (geen opleiding, geen werk, geen begeleidingstraject)	13	22,0
totaal respondenten	59	100,0

* andere situatie:

- ben al anderhalf jaar ziek en krijg hulp hiervoor
- de werkacademie
- DSW
- Ik ben aangemeld door klantmanager voor ander werk
- Ik heb mijn eigen bedrijf en ben moeder.
- ik zit op school. maar ik ben werkloos
- Ik zoek werk
- inburgering niveau 2
- inburgeringscursus
- met Nederlandse taal bezig
- Nederlandse taal ID-college
- uitkering
- vrijwilligerswerk
- werk niet dankzij de hulp van de Werkacademie!!!
- zwangerschapsverlof: ik ben twee maanden geleden bevallen.

BIJLAGE III kruistabellen

tabel III-1 *bereikbaarheid begeleidende medewerker in het afgelopen jaar, onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)*

		WZI	RMC	WZI+RMC	onbekend	totaal
heel goed bereikbaar	aantal	2	5	-	-	7
	procent	7,7	22,7	-	-	11,9
goed bereikbaar	aantal	11	8	3	2	24
	procent	42,3	36,4	60,0	33,3	40,7
redelijk bereikbaar	aantal	6	2	1	2	11
	procent	23,1	9,1	20,0	33,3	18,6
matig bereikbaar	aantal	5	2	1	-	8
	procent	19,2	9,1	20,0	-	13,6
slecht bereikbaar	aantal	2	-	-	2	4
	procent	7,7	-	-	33,3	6,8
geen mening	aantal	-	5	-	-	5
	procent	-	22,7	-	-	8,5
totaal	aantal	26	22	5	6	59
	procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

tabel III-2 *beoordeling behandeling door begeleidende medewerker in het afgelopen jaar, onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)*

		WZI	RMC	WZI+RMC	onbekend	totaal
heel goed behandeld	aantal	2	5	-	-	7
	procent	7,7	22,7	-	-	11,9
goed behandeld	aantal	11	7	2	5	25
	procent	42,3	31,8	40,0	83,3	42,4
redelijk behandeld	aantal	7	5	1	-	13
	procent	26,9	22,7	20,0	-	22,0
matig behandeld	aantal	3	-	2	1	6
	procent	11,5	-	40,0	16,7	10,2
slecht behandeld	aantal	2	2	-	-	4
	procent	7,7	9,1	-	-	6,8
geen mening	aantal	1	3	-	-	4
	procent	3,8	13,6	-	-	6,8
totaal	aantal	26	22	5	6	59
	procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

tabel III-3 *hoe vlot heeft de begeleidende medewerker het aangepakt? antwoorden onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)*

		WZI	RMC	WZI+RMC	onbekend	totaal
heel vlot aangepakt	aantal	2	3	2	-	7
	procent	7,7	13,6	40,0	-	11,9
vlot aangepakt	aantal	7	8	1	2	18
	procent	26,9	36,4	20,0	33,3	30,5
redelijk vlot aangepakt	aantal	9	4	-	2	15
	procent	34,6	18,2	-	33,3	25,4
traag aangepakt	aantal	4	1	2	1	8
	procent	15,4	4,5	40,0	16,7	13,6
heel traag aangepakt	aantal	3	2	-	-	5
	procent	11,5	9,1	-	-	8,5
geen mening	aantal	1	4	-	1	6
	procent	3,8	18,2	-	16,7	10,2
totaal	aantal	26	22	5	6	59
	procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

tabel III-4 kreeg men de juiste ondersteuning aangeboden? antwoorden onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)

		WZI	RMC	WZI+RMC	onbekend	totaal
heel goed passende	aantal	2	4	2	-	8
ondersteuning	procent	7,7	18,2	40,0	-	13,6
goed passende	aantal	8	5	-	2	15
ondersteuning	procent	30,8	22,7	-	33,3	25,4
redelijk passende	aantal	7	3	1	1	12
ondersteuning	procent	26,9	13,6	20,0	16,7	20,3
matig passende	aantal	4	3	2	1	10
ondersteuning	procent	15,4	13,6	40,0	16,7	16,9
slecht passende	aantal	4	2	-	1	7
ondersteuning	procent	15,4	9,1	-	16,7	11,9
geen mening	aantal	1	5	-	1	7
	procent	3,8	22,7	-	16,7	11,9
totaal	aantal	26	22	5	6	59
	procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

tabel III-5 heeft de respondent één of meer trajecten doorlopen? antwoorden onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)

		WZI	RMC	WZI+RMC	onbekend	totaal
ja	aantal	21	8	5	2	36
	procent	80,8	36,4	100,0	33,3	61,0
nee / weet niet	aantal	5	14	-	4	23
	procent	19,2	63,6	-	66,7	39,0
totaal	aantal	26	22	5	6	59
	procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

tabel III-6 Vindt men dat de gemeente begeleidingstrajecten aan jongeren moet blijven aanbieden? antwoorden onderscheiden naar de begeleiding (WZI of RMC/leerplicht)

		WZI	RMC	WZI+RMC	onbekend	totaal
ja, dat is noodzakelijk	aantal	8	12	2	2	24
	procent	30,8	54,5	40,0	33,3	40,7
ja, dat is wel nuttig	aantal	14	9	3	2	28
	procent	53,8	40,9	60,0	33,3	47,5
nee, dat hoeft niet	aantal	1	-	-	-	1
	procent	3,8	-	-	-	1,7
nee, dat is zinloos	aantal	1	-	-	-	1
	procent	3,8	-	-	-	1,7
geen mening	aantal	2	1	-	2	5
	procent	7,7	4,5	-	33,3	8,5
totaal	aantal	26	22	5	6	59
	procent	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0